

Zmrtvýchvstání Páně, 12. 4. 2020

Sk 10, 34-43

Ko 3, 1-4

Jan 20, 1-18

TUŽBY:

1/ Za radost ze vzkříšeného Krista, který přemáhá moc hříchu a smrti! Modleme se k Hospodinu!

2/ Za mír na celém světě, za solidaritu mezi národy, církvemi a lidmi dobré vůle! Modleme se k Hospodinu!

3/ Za všechny v Krista pokřtěné, aby o Velikonocích obnovili svůj křestní slib a společenství lásky s Kristem! Modleme se k Hospodinu!

4/ Za naději na život věčný pro všechny, kdo v posledních týdnech zemřeli na nákazu koronavirem, a za jejich příbuzné a přátele! Modleme se k Hospodinu!

Milé sestry a milí bratři!

Celý svět se v posledních týdnech soustřeďuje na nové virové onemocnění Covid - 19 a všechny zpravodajské stanice věnují pozornost sledování jeho šíření. Ostatní zprávy, které by za jiných okolností plnily titulní stránky novin, zůstávají jako by ve stínu. A tak asi málokdo zaznamenal, že se opět probudily k aktivní činnosti sopky na Islandu či v Indonésii, že opět propukají boje v Sýrii nebo že nedávno padl rozsudek nad vrahem slovenského novináře Jána Kuciaka a jeho snoubenky.

A přece je ještě jedna událost, kterou v těchto dnech registrují i světská média: křesťané prožívají Velikonoce. Samozřejmě si novináři všímají zejména jiného charakteru slavení svátků vzhledem k opatřením vlád různých zemí, k nimž došlo právě v důsledku koronavirové krize.

Noc z Bílé soboty na velikonoční neděli už ve staré církvi ukončovala čtyřicetidenní půst. Slavnostní zpěv jáhna „Exultet“ oslavoval noc, kdy Kristus zlomil okovy smrti a vítězně vstal z hrobu, kdy byla země zasnoubena s nebem a člověk byl usmířen s Bohem. Smutek Bílé soboty se při slavení velikonoční Vigilie proměnil v radost.

Ještě ve 4. století vyplňovala tato slavnost celou noc, takže se už ráno žádná další bohoslužba nekonala. Ke konci 6. století už Vigilie končila před půlnocí a o velikonoční neděli se věřící znovu scházeli k slavení liturgie. Tento zavedený pořádek bohoslužeb byl ve středověku narušen předsunutím oslav zmrtvýchvstání Páně na Bílou sobotu dopoledne v souvislosti s rozvolňováním postní praxe. Teprve v polovině 20. století se opět vrátily oslavy zmrtvýchvstání Páně na Vigilií, která začíná po setmění na Bílou sobotu, a nedělní mše zůstala jako samostatná slavnost, prostoupená radostí a dojetím nad zmrtvýchvstáním Páně. Této praxe se drží i Církev československá husitská. O Velikonocích navazujeme na zvyklosti staré církve a křtem přijímáme do společenství nové členy, případně obnovujeme své křestní sliby. Letos jen v duchu, na dálku.

Tradičně také o velikonoční neděli čteme text Janova evangelia o jednom z prvních setkání zmrtvýchvstalého Krista s učedníky (Jan 20, 1-19). Evangelista Jan vyličil ve svém působivém vyprávění ukřižování, zmrtvýchvstání i seslání Ducha svatého na učedníky jako jediný proces Ježíšova návratu k Otcí. S ostatními evangelisty spojuje Jana společná tradice, a přece vtiskl svému podání jedinečný charakter. Není veden úmyslem podat věrnou historickou zprávu, ale spíše snahou vyložit tajemství Vzkříšeného.

Ve všech čtyřech evangeliích se ve vyprávěních o nalezení prázdného hrobu setkáváme s jednou ženou: Marií Magdalskou. Zatímco je tato žena u ostatních evangelistů vždy ve společenství s ostatními ženami, u Jana jde ke hrobu sama. Jako první objevuje prázdný hrob a stává se první

zvěstovatelkou o zmrtvýchvstání. Pozdější církevní tradice jí proto dala čestný titul „apoštolka apoštolů“.

Do příběhu o Mariině cestě ke hrobu vložil Jan vyprávění o jakémsi „teologickém běhu o závod“, v němž své síly poměřují dva z Ježíšových učedníků. (3-10) Zřejmě je pro Jana důležité, aby mezi první svědky vzkříšeného Pána zařadil kromě ženy také dva muže první církve: učedníka Petra, uznávanou vůdčí autoritu, a druhého učedníka, který byl v janovské obci nositelem a zárukou tradice.

Marie z Magdaly přichází ke hrobu za časného rána, „prvního dne po sobotě“, „když ještě byla tma“ (1). Temnota zřejmě zůstávala i v srdcích učedníků, vždyť právě prožili konec svého Mistra, kterého tolik milovali a v jehož mesiášství skládali naděje! Důvod Mariiny cesty ke hrobu neznáme. V ostatních evangeliích šly ženy k hrobu, aby pomazaly Ježíšovo tělo. Toto odůvodnění musíme u Jana vyloučit, protože se Ježíši dostalo řádného pohřbu (19, 40n). Když Marie zjistí, že je hrob prázdný, běží hned k učedníkům, aniž by do hrobu vstoupila. Obává se nejhoršího: „Vzali Pána z hrobu a nevíme, kam ho položili!“ (2) Po vyslechnutí této zprávy se učedníci ihned vydávají k hrobu. Způsob, jakým je tento „běh o závod“ líčen, dává tušit hlubší smysl. Jako by se zde potkali reprezentanti různých skupin, které se liší také svými důrazy či názory. Zástupce janovské obce, podle tradice evangelista Jan, sice příběhne k hrobu první, ale dá přednost Petrovi, autoritě v kruhu učedníků. Tím jako by uznává jeho přední postavení. Na základě tohoto gesta můžeme usoudit, že v první církvi sice byly různé proudy, ale navzájem se ctily a doplňovaly se. Pozornost vypravěče se soustřeďuje na druhého učedníka. Zatímco Petrova reakce není zmíněna, druhý učedník „spatřil vše a uvěřil“ (8b). Ten, kterého Ježíš miloval, má právo uvěřit jako první! Přesný popis stavu a polohy lněných pláten a roušky odpovídá záměru apoštola vyloučit krádež těla. (srv. Mt 28, 11-15) Zloději by se asi neobtěžovali rovnat plátna. Při zrodu víry církve v Pánovo zmrtvýchvstání měly velký význam texty Starého zákona, o nichž lidé uvažovali. Přesto právě Janovo líčení setkání Krista s učedníky dává poznat, že víra ve Zmrtvýchvstalého nemá základ pouze v učené znalosti Písma. První a zásadní podnět k ní daly nečekané události a nové zkušenosti, které teprve otvíraly nové chápání Písma.

Po tomto přerušení se evangelista opět vrací k postavě Marie, která stojí u hrobu a pláče. Jak se tam dostala a kdy, autora nezajímá. Andělé, kteří se tu objevují, nemají nějakou zvláštní úlohu, není třeba andělského zvěstování, když se Marii zmrtvýchvstalý Pán dá poznat sám! Setkání Marie z Magdaly se Zmrtvýchvstalým je mimořádně krásné. Marie svého Pána nejprve nepoznává, jako učedníci putující do Emauz (L 24, 15n), také jí jako by něco bránilo. Teprve, když ji Vzkříšený osloví důvěrně známým hlasem jako dobrý pastýř svou ovci (10, 3n), otevrou se jí oči a ona ho pozná. (16) Chce svého Pána láskyplně obejmout, ale on jí v tom zabrání. Vzkříšený pro ni má jiný úkol: „Ale jdi k mým bratrům a pověz jim, že vystupuji k Otci svému a k Otci vašemu a k Bohu svému a Bohu vašemu.“ (17) Ježíš snad chce naznačit, že ho Maria nemusí nyní pevně držet, aby se jí neztratil z dosahu. Upozornění, že vystupuje k Otci má Marii připomenout zaslíbení, že opět přijde, které ovšem předpokládá, že odejde k Otci. Až Ježíš vystoupí k Otci, vznikne mezi ním a učedníky nový vztah, bude mezi nimi trvale přítomen. Nyní má Marie co nejrychleji přinést bratrům poselství, že nastal čas, kdy se naplní, co jim slíbil při loučení. Odchází k Otci, který je, protože jsou jeho „bratry“, také jejich Otcem a Bohem. Právě proto se mohou učedníci připravit na opětovné setkání, o němž už Ježíš mluvil v Řečech na rozloučenou (J 14, 19; 16, 16n).

Marie úkol splní bez jakékoliv námítky. Její slova: „Viděla jsem Pána a toto mi řekl“ (18) vyjadřují víru prvních křesťanů (srv. L 24, 34; 1K 9, 1; 15, 3n). Je pozoruhodné, že se u Jana dává Ježíš poznat nejprve ženě a žena dostává privilegium stát se první svědkyní Kristova zmrtvýchvstání. U Jana má ve víře láska přednost před úřadem či postavením.

Pane, věříme, že jsi vstal z mrtvých a jsi živý. Tvoje láska naplňuje naše srdce. Věříme, že nám svou smrtí a vzkříšením dáváš dar nového života. Pane, učiň z nás živé bytosti, křesťany, kteří věří ve vzkříšení a ve tvou přítomnost ve svých životech. Kéž jsme svědky o vzkříšení skutky víry, nadějí a láskou. Pane, dej nám sílu hlásat tvůj kříž a tvé vzkříšení našim bratřím, věřícím i nevěřícím. Amen.

